

יום הכיפורים פרק שמיני יומא

פ.ח.

עין משפט נר מצוה

(א) לעיל ו' ע"ש, (ב) שנת קכ"א. לעיל ו' ע"ש, (ג) שנת פ"ד. הי"ז ע"ש, (ד) שנת קכ"א. לעיל (ה) ע"ש, (ו) שנת קכ"א. נדה כ"ט: (ז) שנת אמת דברי מנחם קמ"י דרב מנחם ע"ש מנח דברי ר' ישמעאל בחילוקי, (ח) נבדקת מ"א, (ט) פ"ד ע"ש, (י) נבדקת מ"ב.

רבינו הגנאל

מפני שצריך לומר הברלה בחונן הדעת, ודומה להי"ז ע"ש, (ב) שנת פ"ד. הי"ז ע"ש, (ג) שנת פ"ד. לעיל (ה) ע"ש, (ו) שנת קכ"א. נדה כ"ט: (ז) שנת אמת דברי מנחם קמ"י דרב מנחם ע"ש מנח דברי ר' ישמעאל בחילוקי, (ח) נבדקת מ"א, (ט) פ"ד ע"ש, (י) נבדקת מ"ב.

תנאי היא. אי פטרה נעילה את של ערצית אי לא: הכי גרסינן בזמנא פתחא **ל** כל היינו ענינום עובדין דכרנן ציוס הכפורים הנדה ויולדה עובדוה דכרנן בלילי יוה"כ: בעל קרי. שאסור בדברי תורה דקדימא לן **ה** (ב"ק דף פ"ג). עורא טיקן ענינה לבעלי קריין: עובל והולך עד המנחה. אס אירע לו קרי קודם לכן עובל כדי שיוכל להתפלל תפלת המנחה אצל ראה קרי מן המנחה ולמעלה אין מותר לטבול אלא ימתין עד שתחשך ויטבול דסבירא להו לרבנן דתפלת נעילה צלילה ולדידהו פוטרת את של ערצית כדכ"ז והא דקתני אינה פוטרת ר' יוסי היא דאמר כל היום מותר לטבול ואפילו ראה קרי לאחר תפלת המנחה עובל ציוס כדי להתפלל תפלת נעילה אלא קסבר תפלת נעילה אין זמנה צלילה ולדידהו אינה פוטרת את של ערצית: **ה"ג** בתוספתא הו"ב והו"ב והמאורע והמאורע ועובל נדה ועמה מה עובדין דכרנן ציוס"ר **נדה ויולדה עובדוה דכרנן בלילי יום הכפורים בעל קרי עובל והולך כל היום כולו.** ר' יוסי אומר מן המנחה ולמעלה שוב אינו צריך. ושנין הא דתני כל היום כולו צלי ערין, והא דתני מן המנחה אינו צריך בדצלי. ואקשינן ואי צלי מאי טעמא (דרבא) דרבנן דתני כל היום, ושנין מצוה דקסברי טבילה במונה משה. ואקשינן מכלל דר' יוסי סבר טבילה במונה לאו מצוה היא, והתני מי שהיה שם כתוב על בשרו היה זה לא ירחץ ולא יסוך ולא יעבור במקום המנופה, נודמה לו טבילה מצוה כורך עליו גמי או סמרטוט וטובל (במבוא) [באשורן] לשפוף. ר' יוסי אומר יורד וטובל כדרכו ובלבד שלא ישפוף. ואי אבא גמי כולי, לאמא לא פליגי בדרוך גמי ואח"כ טובל, כי פליגי להודו [באשורן], ר' יוסי סבר טבילה במונה מצוה ולא שביקין מצוה ומתדייקין אגמי, ורבנן סברי טבילה במונה לאו מצוה היא, ומתיר דתני מן המנחה ולמעלה אינו צריך לטבול דטבילה במונה לאו מצוה היא, ר' יוסי ברי יהודה היא, דתני בענין טופה שא" [ב"ש] מטבילין [עון] טבילות, אמר הוא דיהי לטבילה שתהא באחרונה. ת"ר הרואה קרי ביום הכפורים יורד וטובל ועודנו השכבת זרע לת. ואם מבערב ישפוף פי, אם ראה קרי בשילה ויבש שכבת זרע על בשרו, צריך לשפוף בשרו שלא ישאר על גופו. תנא דבי רבי ר' ישמעאל הרואה קרי ביום הכפורים עונותיו סודרין לימחל אורחא כל השנה, אם שהוה בן העולם הבא, מפיש חיי סני ומסני. הדרן עלך יום הכפורים

תנאי היא. אי פטרה נעילה את של ערצית אי לא: הכי גרסינן בזמנא פתחא **ל** כל היינו ענינום עובדין דכרנן ציוס הכפורים הנדה ויולדה עובדוה דכרנן בלילי יוה"כ: בעל קרי. שאסור בדברי תורה דקדימא לן **ה** (ב"ק דף פ"ג). עורא טיקן ענינה לבעלי קריין: עובל והולך עד המנחה. אס אירע לו קרי קודם לכן עובל כדי שיוכל להתפלל תפלת המנחה אצל ראה קרי מן המנחה ולמעלה אין מותר לטבול אלא ימתין עד שתחשך ויטבול דסבירא להו לרבנן דתפלת נעילה צלילה ולדידהו פוטרת את של ערצית כדכ"ז והא דקתני אינה פוטרת ר' יוסי היא דאמר כל היום מותר לטבול ואפילו ראה קרי לאחר תפלת המנחה עובל ציוס כדי להתפלל תפלת נעילה אלא קסבר תפלת נעילה אין זמנה צלילה ולדידהו אינה פוטרת את של ערצית: **ה"ג** בתוספתא הו"ב והו"ב והמאורע והמאורע ועובל נדה ועמה מה עובדין דכרנן ציוס"ר **נדה ויולדה עובדוה דכרנן בלילי יום הכפורים בעל קרי עובל והולך כל היום כולו.** ר' יוסי אומר מן המנחה ולמעלה שוב אינו צריך. ושנין הא דתני כל היום כולו צלי ערין, והא דתני מן המנחה אינו צריך בדצלי. ואקשינן ואי צלי מאי טעמא (דרבא) דרבנן דתני כל היום, ושנין מצוה דקסברי טבילה במונה משה. ואקשינן מכלל דר' יוסי סבר טבילה במונה לאו מצוה היא, והתני מי שהיה שם כתוב על בשרו היה זה לא ירחץ ולא יסוך ולא יעבור במקום המנופה, נודמה לו טבילה מצוה כורך עליו גמי או סמרטוט וטובל (במבוא) [באשורן] לשפוף. ר' יוסי אומר יורד וטובל כדרכו ובלבד שלא ישפוף. ואי אבא גמי כולי, לאמא לא פליגי בדרוך גמי ואח"כ טובל, כי פליגי להודו [באשורן], ר' יוסי סבר טבילה במונה מצוה ולא שביקין מצוה ומתדייקין אגמי, ורבנן סברי טבילה במונה לאו מצוה היא, ומתיר דתני מן המנחה ולמעלה אינו צריך לטבול דטבילה במונה לאו מצוה היא, ר' יוסי ברי יהודה היא, דתני בענין טופה שא" [ב"ש] מטבילין [עון] טבילות, אמר הוא דיהי לטבילה שתהא באחרונה. ת"ר הרואה קרי ביום הכפורים יורד וטובל ועודנו השכבת זרע לת. ואם מבערב ישפוף פי, אם ראה קרי בשילה ויבש שכבת זרע על בשרו, צריך לשפוף בשרו שלא ישאר על גופו. תנא דבי רבי ר' ישמעאל הרואה קרי ביום הכפורים עונותיו סודרין לימחל אורחא כל השנה, אם שהוה בן העולם הבא, מפיש חיי סני ומסני. הדרן עלך יום הכפורים

מפני שצריך לומר הברלה בחונן הדעת. הקשה רבינו יעקב מאורליי"ש ונכללה מכלל כלאמר' תפלת השחר (בבב"ב דף כ"ט). כל השנה כולה מתפלל בינינו חוץ ממוצאי שבת שצריך לומר הצדלה צמון הדעת ופרץ ונכללה מכלל קשיא ותיקן ר"י דהתם דכל השנה מתפלל בינינו משום הצדלה לא היה לו לשנות הסדר כיון דאפשר לכולו אצל הכא דסבירא ליה דכל השנה מתפלל שמונה עשרה שלימות צטעם כל דהו אין לשנות הסדר ולהכי צמוןאלי שבת מתפלל שמונה עשרה שלימות מפני שצריך לומר הצדלה צמון הדעת: **א"י דצ"י מאי טעמא דרבנן.** תימה לי אי מוקמינן נמי צדלה ללי מיקשי לך מאי טעמא דרבנן הא לעיל אמרי רבנן דרבי יוסי דוקא עד המנחה א"ע"ג דלא ללי ואס כן מיקשי דרבנן אדרבנן ולפי המסקנא דמוקמינן להא כרבי יוסי זר' יהודה נישא שאין להקשות מדרבנן דרבי יוסי כי יהודה לרבנן דרבי יוסי זן חלפתא אצל למאי דס"ד שטמא דתמריהו רבי יוסי כי חלפתא תקשי דרבנן אדרבנן ונראה לי אי אמרת דשלמא אידי ואידי דלא ללי אז לא מיקשי לך דרבנן אדרבנן דאיכא למימר תפלת נעילה נתקנה כך להתפלל אותה או ציוס מן המנחה ולמעלה או צלילה כמו שיראה והא דקאמר' לעיל עד המנחה ותו לא כשעתו להתפלל אותה צלילה והא דאמר הכא כל היום כשהוא רואה להתפלל ציוס כדי שיהא מוזמן לטעודה צחלת הלילה ואע"פ שיכול להמתין עד הלילה ולהתפלל המירו לו לטבול ציוס הכפורים ולהתפלל כי לא אסרו אלא רמיזה כדי טעונא אצל צבילי תפלה וגם כדי שיהא מוזמן לטעודה צחלת הלילה מותר לטבול ולהתפלל אותה ציוס אצל כיון דמוקמינן לה צדלני מאי טעמא דרבנן: **קסבר'י** מביצה במונה מצוה. תימה לי דה"מ לאקשוי מדרבנן דלעיל אדרבנן דהכא דלעיל אמרי א"ע"ג דלא ללי אינו עובל מן המנחה ולמעלה והכא אמרי אפי' ללי ככר עובל ו"ל דאיכא למימר דהיא דלעיל דקאמר עד המנחה ה"פ צבילי התפלה אינו צריך לטבול אלא עד המנחה ואח"כ לאשמועין תפלת נעילה מיהו משום טבילה מצוה ויש לו לטבול ונפקא מינה היכא דאינס ולא מצי טביל ציוס לא יטבל בזה תפלת נעילה ולר' יוסי אי לא מצי טביל ציוס לא יתפלל כלל תפלת נעילה:

מברכ'י דרבי יוסי סבר מביצה במונה **א"א** מצוה. הא ללא פריך נמי מדרבנן דסבירא מנחה וברייתא דמייתי סבירא להו לאו מצוה י"ל דלעיל אמרי מצוה ואין לעבור זמנה צמוןאלי וזמנתיו ולהכי סבירא להו דטובל מן המנחה ולמעלה אצל בזה שהן אומרים שיש להן לחזר אחר גמי בזה לא תדחה זדואי הענינה ועוד מפני כבוד השם אצל מנ' יוסי פריך מכל שכן: **מפיש'י** חיי סני ומסני. ורמו לדבר יראה זרע יאריך ימים:

הדרן עלך יום הכפורים וסליקא לה מסכת יומא

משה הכתב (בן) שהיה נוטל ה' קולמוסין בה' אצבעותיו ואם היה חובה של ה' אותיות כותבה בבית אחת. סליקא לה מסכת יומא. שבת לבתר יומא והוה קמא. בירך נותן ליעה עצמה. תתרום שם יושב רומא. יומא שמייה רבא. יומא שמייה רבא. יומא שמייה רבא.

יום הכפורים

שמיני יוה"כ. ויחא נמי הא דאמרין פרק השחר [ג' ב' ע"ש] ולא אסור רשע חודש אין מחזיקין אותו לפי שאין בין דין מקדשין את הטהור לבלילה. הא לאו הכי מחזיקין אותו כי בתוס' אין לו צלילה. אצל ה"ג פירש דיוון דהתפלת אורחא שיה עילת חובה (ויחא) [והלא] אין לאו טעמא לפי שאין צריך [וכי], מחזיקין אותו. ואין נראה לביטול דהא אמרינן פ"ק שבת [ג' ב' ע"ש] תפלת ערצית רשות הוי בגלל כיון דשאר טו' א"א לאו טעמא מותרין ליה א"ע"ג י"ל דלא התפלל כלל, ובי תימא כיון דהתפלל בשאר לילות איש עליה חובה, אם כן למה הוצרך לתקן בשמחתין לדברי האומר חובה קאמר. אפילו לדברי האומר רשות ימא כיון דקשה עליה חובה בשאר לילות, על כן נראה כך דכפישתא. מ"י. ע"כ תעמוד קודם

גליון הש"ס

רש"י ד"ה ולעריב ישפוף משום הצניעה. ע"י מג"א ס' ע"ש ק"י:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אי דללי מאי טעמיהו דרבנן: (ב) ד"ה ויקחמן לן נתנס' שבת. י"ב צ"ל כל מבני סוף דף קכ:

מוסף רש"י

חובא בסוף המסכת

רבינו הגנאל (המשך)

וכא מצלי בנעילת שיערי הכלי. אמר ר' תנאי על ידי דהוה רב מאריך בצלותיה סגין, הוה מגיע לנעילת שיערי שמים שי"מ דכד הוי שמשא בירוש דיקלי היא עת נעילת שיערי הכלי. וסלקא שטמא דא שיה נעילה פוטרת של ערב. וכן אמרי הכפורים שחל להיות שבת מוזכר של שבת בנעילה. וכן ראש חדש שחל להיות בענינת מוזכר של ראש חדש בנעילה. וכן ראש חדש שחל להיות בחנוכה מוזכר של חנוכה במוסף. ראש חדש שחל להיות בענינת יואן [קוראין ב"ח] (מוזכר הוא של ר"ח). א"ד בא מה מציוני בכל מקום אומרה ברכה רביעית, אף הכא אומרה ברכה רביעית. וכן נפק עובדא (בהדא) (דרבה) (מכא דר' באבא). רבי ור' חייא בר אבא הוו מפקדי לאמוריהו אכריוו קמי צבורא מאן דמצלי יצלי דרמשה עד יומא קיים. א"ר חנינא משכני ר' ישמעאל כרי יוסי אצל פונדק אחד ואמר לי כן נתפלל אבי של שבת בערב שבת. אף אמר ר' יוחנן פליגי ולא הוה צריך מפלאג על הא. שכן מוספין מחול על הקדש. ועוד סלקין חביריהו מן ערב לצפורי ואמרי ככר שבת ר' יוחנן בן דוסא בעירו. וירא אמרה דא דאמר ר' חנינא משכני ר' ישמעאל כרי יוסי אצל פונדק אחד ואמר לי כן נתפלל אבי של מוצאי שבת, אף עליה לא הוה צריך מפלאג. דר' מפקד [באבא] אמריה אכריוו קריהון מאן דמצלי יצלי דרמשה עד יומא קיים. בר מיהו דודי דבאבא. שון השירות. אמר רב אסי אין משיחין על כוס של ברכה כי שקיל ליה לאלתר מברך. בר קמצר לא רצה ללמד על מעשה חבא. מאי